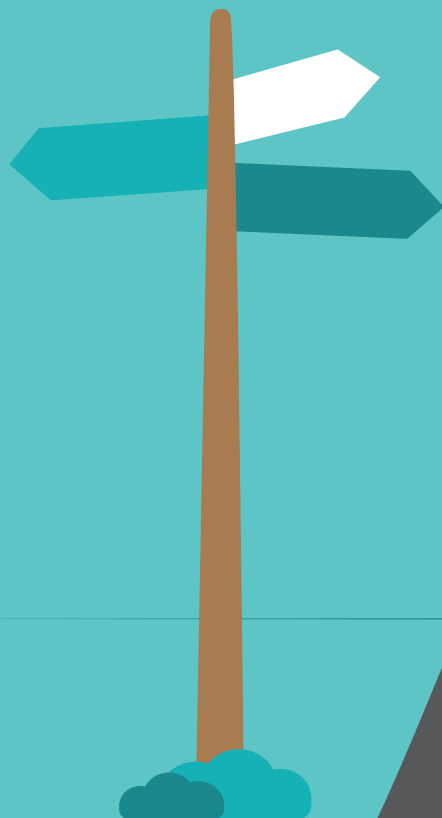

CHANGEMAKER MAGASINET

Nr. 2 - 2021

VALG

KJÆRE NYE REGJERING

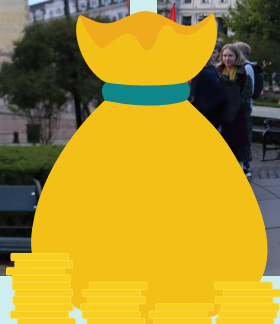
DEMOKRATISERING AV DAGENS SKATTESYSTEM

HELVETE OG PARADIS

EN GLOBAL SKATTEKO

I september aksjonerte vi sammen med flere ungdomspartier og organisasjoner for at den nye regjeringen skal ta en internasjonal lederrolle i opprettelsen av en global skattekonvensjon i FN.

FOTO Changemaker

ONVENSJON I FN – NÅ!

REDAKTØREN LÅNER ORDET

Kjære Changemakere,

Hver dag tar vi små valg og oftere en vi kanskje ønsker blir vi stilt overfor de litt større valgene i livet. Som unge i "verdens rikeste land" har vi ikke bare uendelige valgmuligheter, men mange av oss velger å bry seg, stå opp og prøve å gjøre en forskjell. For dere som er med i Changemaker er kanskje ikke dette et valg dere i det hele tatt tenker på, men hver gang dere deltar på en aksjon, deler innlegg på sosiale medier eller snakker med andre om det dere brenner for tar dere et valg for å skape en mer rettferdig verden.

Med magasintemaet "valg" er det lett å tenke på det nylige gjennomførte Stortingsvalget. Dette er noe som vil prege politikken de neste fire årene. For mange av dere var det kanskje ikke mulig å delta i dette valget, men ser frem til å bruke stemmeretten deres ved neste Stortingsvalg. Likevel blir det skrevet en del om Stortingsvalget i dette magasinet, bla. en hilsen til den nye regjeringen

med ønsker om hva som vil bli gjort (s. 10), fem hverdaglige ting som blir preget av valget (s. 11) og en oversikt over Kirkens Nødhjelps vurderinger av utviklingspolitikken til de ulike partiene (s. 18-21).

Men valg er jo så mye mer enn "Valget", hver dag tas det uendelige valg. Hva skal vi ha på oss, hva skal vi spise eller hvordan skal vi reise til jobb eller skole. I disse valgene er det også politikk og en påvirkningsmulighet. Jeg håper dette magasinet, som blir mitt siste, kan være en påminnelse om viktigheten av hverdagsvalgene. Og håper at kanskje akkurat i dag tar du noen gode valg, om det så bare er å spise et vegetarisk måltid, kjøpe brukt istedenfor nytt eller å ta sykkelen fremfor mopeden.

Jeg vil også takk for 2 fine år som redaktør for Changemakermagasinet! Takk for at dere engasjerer dere og jobber for en mer rettferdig verden hver dag med de små og store valgene deres!

God lesning!

INNHold

6

6 Oljefondets investeringer i våpenselskap

10 Kjære nye regjering

11 Etikk - hva er etisk riktig?

12 Valget om å engasjere seg

14 Demokratisering av dagens skattesystem

18 Kirkens Nødhjelp: Hvilke partier har den beste utviklingspolitikken?

22 Velg å kjempe for klimafordrevne!

24 Leder

25 Helvete og paradiset - i et og samme nabolag

26 Podkast om politikk og valget

28 Reisen i Nord

30 Oppskrift: Gresskarsuppe

12

30

Magasinet er gitt ut av Changemaker, Kirkens Nødhjelps ungdomsorganisasjon.

Norges politikk har globale konsekvenser. I Changemaker jobber ungdommer politisk og kreativt for at Norge skal ta sitt ansvar på alvor, og skape en mer rettferdig verden. Vi jobber med politisk påvirkning på temaene fred, gjeld og kapitalflukt, klima og miljø, global helse og internasjonal handel.

Klart vi kan forandre verden!

ANSVARLIG REDAKTØR:

Leder i Changemaker
Naja Lyngre Mørtrø

REDAKTØR:

Frida Jøraholmen Andresen
Kontakt: redaktor@changemaker.no

REDAKSJONEN

/BIDRAGSYTERE:

Markus Frislid
Céline Maria V. Isberg-Haaheim
Magnus Heier
Sandra Larsen
Thormod Hindahl
Iris van Brunschot
Lars Bockman
Isabelle Malz
Tony Halsteindal

GRAFISK DESIGN:

Åsne Alstad Hanto

Denne publikasjonen er gjort mulig med støtte fra Norad.

TRYKK:

Merkur Grafisk AS

DISTRIBUSJON:

Helthjem Mediapost AS

AKSJON:

OLJEFONDETS INVESTERINGER I VÅPENSELSKAP

TEKST Lars Bockman FOTO Changemaker

I vår aksjonerte fredsutvalget, Oslo ung og andre Changemakere mot oljefondets investeringer i våpenselskap. Stortinget hadde en gylden mulighet til å styrke oljefondets etiske arbeid ved å vedta strengere retningslinjer for investeringer i våpenselskap. Dessverre tok ikke Stortinget denne muligheten.

Selv om de vedtok litt strengere retningslinjer, gikk de langt ifra langt nok for å sikre at oljefondet ikke tjener penger på krig og ødeleggelse.

Stuntet gikk ut på at vi leste opp oljefondets investeringer i våpen og skjøt blod på pappgriser. Det ble uansett et kult stunt, og forhåpentligvis gjorde

det at noen politikere ble gjort mer oppmerksomme på situasjonen og hva vi mener om dette. Her kan dere se noen bilder fra stuntet og få litt mer info om oljefondets investeringer.

Changemaker mener at oljefondet ikke skal være investert i selskaper som produserer våpen i det hele tatt.

Lars Bockman
er leder i politisk
utvalg for fred.

Dette er noen av selskapene Oljefondet er investert i:

600 millioner dollar i Raytheon

Har solgt missiler og bomber til bl.a. Saudi Arabia og de Forente Arabiske Emirater som har blitt brukt i bombeangrep i Jemen.

300 millioner dollar i Thales og Dassault

Har solgt militærfly til Saudi-Arabia og andre land som kriger i Jemen.

400 millioner dollar i General Dynamics

Dette selskapet har solgt stridsvogner til landene som kriger i Jemen.

Totalt er oljefondet investert med ca. 40 milliarder kroner i selskaper som selger våpen til diktaturer.

BORGERKRIGEN I JEMEN

- Borgerkrigen i Jemen har foregått siden 2014. Den omtales av FN som verdens verste humanitære katastrofe
- Saudi Arabia har involvert seg tungt i borgerkrigen, og fått med seg flere allierte diktaturer, deriblant de Forente Arabiske Emirater, Kuwait og Egypt.
- Denne koalisjonen har gjennomført bombeangrep på bl.a. sykehus, busser og andre sivile mål.

NOTISER

GLOBAL MINIMUMS SELSKAPSSKATT

USA/OECD foreslo i vår en global minstesatt for bedrifter på 15%. I seg selv er forslaget ganske bra, for det kan bidra til at flere land får den skatten de har krav på. Utfordringen med forslaget er at det er frivillig å delta og at det ikke setter en stopper for skatteparadisene.

NORGE SOLGTE VÅPEN TIL QATAR FOR FØRSTE GANG PÅ MANGE ÅR

I sommer kom det frem at det i Norge i 2020 ble solgt norske våpen, deriblant bomber, til Qatar for mer enn 7 millioner kroner. Det ble også solgt annet krigsmateriell til en verdi av 7 millioner kroner til Qatar. Changemaker mener at Norge ikke kan godta salg av våpen til diktaturer.

NY REGJERING, NYE HÅP OM ÅPENHETSLOVEN

Vi tror fremdeles handel kan brukes som et gunstig verktøy for å løfte land ut av fattigdom og stimulere en bærekraftig utvikling for land i det globale sør. Dessverre ser vi en skjevfordeling av handelsgoder og et næringsliv som går på bekostning av fattigere land. Vi i politisk utvalg for internasjonal handel følger godt med på prosessen rundt den kommende implementeringen av Åpenhetsloven, en lov som ble vedtatt i juni. Dette er en viktig lov som sikrer arbeideres rettigheter under alle ledd i verdikjeden. Vi er også spente på det kommende statsbudsjettet som blir fremlagt 12. oktober. Vi fortsetter å arbeide med fokus på et ansvarlig og etisk næringsliv, opprettholdelse av menneskerettigheter i handel og et etisk oljefond som gjør humane investeringer.

KLIMAFORHANDLINGER I GLASGOW

Fra 01-12. november skal FNs klimakonferanse (COP26) ta sted i Glasgow! Her skal politiske ledere fra hele verden samles for å forhandle klimapolitikk. Vår egen leder Naja skal også delta for å påvirke den norske delegasjonen til klimahandling. Det er viktig at Norge kommer med konkrete planer for å følge opp løftene fra Parisavtalen. Changemaker kommer blant annet til å snakke om klimatilpasning. Vi heier på at den nye regjeringa handler for klimarettferdighet!

URETTFERDIG VAKSINEPRIORITERING

I Europa har vi delt ut 103 vaksinedoser mot korona per 100 personer. På det afrikanske kontinentet har det blitt gitt ut 9.3 doser per 100 personer. Til tross for at 80% av alle produserte vaksinedoser ender opp i høy- og øvre mellominntektsland, og kun 0.4% går til lavinntektsland, så velger regjeringen å tilby en tredje dose til pasienter med alvorlig svekket immunforsvar. Det er ca. 200.000 personer i denne gruppen. Samtidig snakkes det om å tilby en fjerde vaksinedose for å gi ytterligere antistoff. Regjeringens valg om å beskytte norske pasienter kan være en bjørnetjeneste når nye og mer resistente mutasjoner av koronaviruset får mulighet til å utvikle seg. Ingen er fullstendig beskyttet før alle er beskyttet.

TEMA: VALG

Markus Fristid

er leder i politisk utvalg for
gjeld- og kapitalflukt (PUGK).

Céline Maria Victoria Isberg-Haaheim

er leder i politisk utvalg for
internasjonal handel (PUIH).

KJÆRE NYE REGJERING

Gratulerer med valgseieren og danning av ny regjering! Vi i Changemaker oppfordrer dere i den nyvalgte regjeringen til å fortsette og prioritere jakten på skatteparadiser, implementere Åpenhetsloven for næringslivet, samt sikre at bærekraftsmålene følges.

Åpenhetsloven skal sikre at bedrifter tar hensyn til menneskerettigheter og bærekraftsmålene. Flere av bærekraftsmålene krever at bedrifter spiller på lag med statene. At man sikrer ansvarlig forbruk og produksjon, at vi stopper klimaendringene og at alle i bedriftene har anstendig arbeid. Det er hvordan de handler som sikrer eller ikke sikrer oppfyllelsen av målene. For å nå bærekraftsmålene trenger vi ekstremt mye penger. FN anslår at vi trenger hele 3 billioner dollar for å nå bærekraftsmålene - da må bedriftene også ta en del av ansvaret.

Hvert år forsvinner 600 milliarder dollar i ulovlig kapitalflukt. Dette er det de store multinasjonale selskapene som står for. De utnytter smutthullene i dagens skattesystem for å slippe å betale skatt. Når man har mangel på midler for å nå bærekraftsmålene, tilpasse seg klimaendringene og gi innbyggere velferdsgoder, er det dårlig gjort at de rikeste selskapene unngår å hjelpe til. Dette er ikke særlig ansvarlig, og noe Norge må ta på høyeste alvor.

En anstendig og bærekraftig handelspolitikk medfører nulltoleranse for kapitalflukt og menneskerettighetsbrudd. Vi i Changemaker håper at Norge vil gå i bresjen for et anstendig næringsliv. Mye av dette ansvaret ligger hos politikerne, og vi håper at dere er deres samfunnsansvar bevisst. God høst!

Isabelle Malz
er medlem i
Changemaker Agder.

ETIKK – HVA ER ETISK RIKTIG?

TEKST Isabelle Malz

Etikk
takk takk
tiden går
Hva er etisk?
Et spørsmål vi kan diskutere
Til vi selv slutter å eksistere

Skal vi?
Skal vi ikke?
Hva er etisk riktig?
Er vi hverandre pliktig?

Til å hjelpe ved å gi
Har det jeg gjør egentlig noe å si?
Vi har penger så det renner
i en sum mange i verden ikke kjenner

Er vi villige til å gi opp våre goder
slik at vi slipper å lete etter nye kloder?
Hva med de som ikke har?
Hva skal vi gi de til svar?

Når de dør av sult og ekstremvær,
mens vi sitter hjemme i varme klær,
men hva hjelper det om vi også fryser?
la oss bare ha det bra, ikke sant?
Hva er etisk riktig?

kjøpe klær laget av barnehender?
Barn er de ikke lenger
De er arbeidere, forsørgere
Voksne?

Voksne? Ikke mer enn ni år,
og opplevd mer enn nordmenn som er gamle og grå
Men de tjener vel en penge,
En penge som ikke holder lenge

Underbetalt og overarbeidet,
hvem har ansvar?
Hvem lar dette skje?
Har jeg ansvar?
Hvordan kan jeg vite?

Jeg vet jo så lite.

Lokalgruppa i Kirkenes.

Aleksandra fra sentralstyret på stand i Tromsø.

VALGET OM Å ENGASJERE SEG

Det er umulig å forandre verden fra Norge! Det er umulig å forandre verden som en ungdomsorganisasjon i Norge! Hvordan kan Changemaker være med å endre holdninger til landsledere i andre land som tenker helt annerledes?

TEKST Sandra Larsen FOTO Changemaker

LOKALT ENGASJEMENT

Tanker som dette dukket opp under Changemaker sin turné i Troms og Finnmark 6.-10.september. Aleksandra og Sandra, fra sentralstyret til Changemaker, reiste til Tromsø, Alta og Kirkenes for å finne engasjerte ungdom. Målet var å starte lokalgrupper disse stedene, og lokalgrupper ble det!

Både i Alta og Kirkenes fant vi grupper med engasjerte VGS-elever som startet lokalgruppe sammen. Dette var ikke uten utfordringer på veien. I Tromsø slo dette hardest ut med økt smittetrykk som gjorde det umulig for oss å møte opp fysisk på skolene for å treffe engasjerte folk ansikt til ansikt. For det var i møtene med interesserte, engasjerte og kritiske ungdommer at de spennende

diskusjonene oppsto: Hvordan kan man faktisk være med å forandre verden som en ungdom fra Norge? Hvordan kan lille meg gjøre en forskjell? Hvordan kan noe av det jeg gjør her ha noe å si for noen på andre siden av verden?

BETYDNINGEN AV Å FORANDRE VERDEN

Er du egentlig så liten som du tror? Vi har flere historiske personer som har vist at én person kan gjøre store ting, også vi som er unge. Se på Greta Thunberg for eksempel. Å streike utenfor Riksdagshuset i Stockholm som én person var en enorm symbolverdi som engasjerte tusenvis av ungdom og millioner av folk. Men må jeg være som Greta Thunberg for å gjøre en forskjell?

Sandra Larsen
er medlem av sentralstyret i
Changemaker.

Nei, for å forandre verden handler om å se oss selv i speilet. Vi må forandre oss selv slik at vi kan forandre verden rundt oss. Dette kan starte med å utvikle oss selv, eller det kan starte med å omgi oss med andre engasjerte mennesker som jobber for en mer rettferdig verden. For ingen av oss kan gjøre noe alene. Selv Greta måtte ha styrken og stemmen til tusener og så millioner av mennesker for å bli hørt og sett. Og gjør vi det så vil vi se at vi har makt til å gjøre store ting med små handlinger.

Forandringer skjer som oftest likevel ikke over natta. Vi streiker ikke for klima på mandag og våkner til en verden ren for utslipp på tirsdag. Mest sannsynlig så jobber vi heller ikke med en hovedtemakampanje en hel høst og

Økonomiansvarlig Erika (t.v.) og leder Adrian (t.h.) i Changemaker Alta.

Stiftelsesmøte med pizza, for lokalgruppa i Alta.

Sandra på stand i Alta.

ser forandringer på våren. Kanskje må vi jobbe for en sak i fem år, i ti år, kanskje i tjue år eller til og med mer. Det gjør ikke betydningen av våre handlinger nå noe mindre. For det er det vi gjør nå som vil vise seg senere.

Hvordan kan dere da si at dere forandrer verden når man ikke ser endringene umiddelbart, for endringer tar tid og det er mange faktorer involvert? Vi vet at vi bidrar til verdensforandring hver dag fordi vi så enkelt som å snakke om urettferdighet sprer bevissthet, kunnskap og handlingskraft. Ja, vi lobbyer opp mot våre politikere som ofte er de med makt til å gjøre de endringene som skal til, men mer enn det så er vi kanskje med å inspirere den neste Greta Thunberg. Eller kanskje vi inspirer en ung sjel til å bli statsminister i fremtiden for å gjøre de endringene som skal til? Om ikke annet har vi som er unge lært oss hvordan vi ønsker å styre verden når vi tar over. Det kan vi ikke gjøre alene, ingen kan gjøre det alene. Du, og vi og oss er verdensforandrer blant milliarder av andre verdensforandrer bare ved å engasjere oss!

VERDENSFORANDRING HANDLER OM Å TA VALGET OM Å ENGASJERE SEG.

Det handler ikke om å være den ene som gjør den store tingen, det handler om å være den ene som blir med og som får med seg flere til å bli med. Det handler om å stille med handling, og hver minste handling har noe å si i det store bildet. Vær den personen som deler det arrangementet på Facebook, vær den personen som underskriver på oppropet for å vise politikerne at vi er mange som bryr oss, eller vær den personen som arrangerer, marsjerer og demonstrerer.

Engasjement har vært viktig før, er viktig nå og vil være viktig i fremtiden. Vi må kanskje gjenta oss tusen ganger for å bli hørt. Og om det var den andre gangen eller den 1523. gangen vi ble hørt så gjør det ikke betydningen av de 1522. gangene mindre. Kanskje var det akkurat det å gjenta oss selv så mange ganger som skulle til?

Så hvordan unngår vi da å bli motløse når det ikke ser ut som at noe forandres til tross for enorm innsats? Til de som tror at det er «en universell sannhet» at det som er rettferdig for noen alltid vil være urettferdig for noen andre, så deler vi ikke samme syn. Om verden er slik nå så må

den ikke være slik. Det er vi mennesker som har skapt systemene i verden som tillater urettferdighet og da er det også vi som kan gjøre noe med de. Forandringen må skje i alle ledd. Fra de handlingene vi gjør i hverdagen, til de investeringene vi gjør i lokalsamfunnet, til samarbeidene vi har med andre land.

For Changemaker innebærer dette også at vi samarbeider med alle våre kontakter rundt hele kloden, men det er ikke alle som har de samme mulighetene som oss. Vi har tryggheten og støtten til å engasjere oss her i Norge. Vi er heldige. I andre deler av verden er det mange som blir fengslet og torturert bare for at de har en egen mening. Da er det desto viktigere at vi som kan kjempe for en mer rettferdig verden gjør det.

Å ta valget om å engasjere seg kan virke både skummelt og nytteløst når man ikke ser de forandringene man kjemper for. Da er det viktig å huske på at det er én ting vi kan vite med 100% sikkerhet: Det er ikke sikkert at du noen gang vil se fruktene av dine handlinger, men om du velger å ikke handle er det garantert ingenting som vil forandre seg. Og om du ikke lykkes første gang så har du ikke tapt, du har lært. Så er det egentlig et valg å engasjere seg?

Tormod Hindahl

er medlem av politisk utvalg
for gjeld og kapitalflukt

DEMOKRATISERING AV DAGENS SKATTESYSTEM

TEKST Tormod Hindahl **ILLUSTRASJON** Åsne Alstad Hanto

Med nytt storting til høsten kommer nye muligheter. Når en ny dagsorden skal settes etter valget i September mener Changemaker at man må sette skatteflukt på lista av prioriteter. Skattepengene som forsvinner fra globalt hvert år tilsvarer 600 milliarder dollar, en sum som tilsvarer tre norske statsbudsjetter. I møte med dagens globale utfordringer taper verdenssamfunnet enormt på dette. Høyinntektsland taper skattepenger som kunne gått til gjennomføring av det grønne skiftet. Lavinntektsland mister midler til grunnleggende nødvendigheter som skolesystemene sine. I møte med disse utfordringene har de små skrittene som har blitt tatt inntil nå vist seg å være utilstrekkelige. Norge har innført land-for-land rapportering på firmaer registrert i Norge for å få større klarhet rundt hvor inntektene deres tjenes inn. OECD har nesten ferdigstilt utarbeidingen av en global minimumsskatt for internasjonale firmaer.

Selv om det har vært steg i riktig retning, fører treg framgang til at hundretalls milliarder av dollar fortsetter å forsvinne. De tiltakene som har kommet inneholder lovende retorikk, men har fått kritikk for å være for lite ambisiøse. OECDs forslag til minimumsskatt kan ende opp med å fokusere på en type skatteparadis, mens en annen fremdeles får tilgang til smutthull i loven som allerede utnyttes til skatteflukt. Den foreslåtte minimumsskatten på 15% er også langt under hva samtlige land, både de med høy og lav inntekt, krever inn, og ikke mye høyere enn firmaskatten i samtlige skatteparadiser, blant andre Irland og Singapore. De mest åpenlyse skatteparadisene som nærmest ikke har firmaskatt blir presset til å forandre skattekode mens typen skatteparadis som er vanligst i høyinntektsland blir værende praktisk talt uendret. OECDs mangler også åpenhet rundt interne prosesser sammenlignet med forhandlinger i organer som FN.

For et globalt rammeverk hvor alle stemmer blir hørt og det individuelle lands selvråderett i skattespørsmål respekteres mener Changemaker at en skattekonvensjon i FN er nødvendig. Det må skapes en framgangsmåte som ikke gir særbehandling til skatteparadiser i høyinntektsland, og hvor sivilsamfunnet får innsyn i forhandlingsprosessen. Gjennom en slik konvensjon vil det bli bedre muligheter for å utarbeide slagkraftige tiltak mot kapitalflukt. Slik tiltak har blitt formet inntil nå, gjennom OECD, EU eller på individuelt nivå i høyinntektsland som Norge, er det de rike landenes interesser som har blitt best bevart. Et mellomstatlig organ i FN var noe FACTI-panelet anbefalte i år etter å ha begynt arbeidet i 2020. Norge hadde en viktig rolle i opprettelsen av dette panelet og kan bli pådriver for videre arbeid for en skattekonvensjon. Derfor er det ytterst viktig å gjøre seg hørt ovenfor politikerne som stiller til valg i September og det nye Stortinget som innsettes i Oktober.

FU

SKATTER

CK PARADIS

HVILKE PARTIER HAR DEN BESTE UTVIKLINGSPOLITIKK

I sammenheng med høstens valg publiserte Kirkens Nødhjelp en rapport som vurderer hvilke partier som har den beste utviklingspolitikken ut i fra deres partiprogrammer. Utgangspunktet for vurderingen er gitt ved fokus på bærekraftsmålene, samstemt politikk for bærekraftig utvikling, bistand, klima, handel, våpenkontroll, menneskerettigheter og likestilling. Vi ønsker å gi innblikk i dette i magasinet, men rapporten kan finnes og leses i sin helhet på Kirkens Nødhjelps nettsider.

TEKST Kirkens Nødhjelp/Lisa Sivertsen

Verden blir stadig mer sammenvevd og står overfor flere store kriser som påvirker Norge – og hvor Norge har en rolle å spille.

Vi er alle rammet av en pandemi som vil få enorme konsekvenser i lang tid fremover. Når denne rapporten skrives, går vaksineringsen fort i den rike delen av verden, mens de fattige landene fortsatt står midt oppe i krisen. Skjevfordelingen av vaksiner viser med

all tydelighet hvor ekstremt urettferdig verden er. Verden står også i en stadig mer alvorlig klima- og miljøkrise, som rammer alle mennesker, men fattige land og fattige mennesker er ekstra sårbare i møte med flom, tørke og sviktende avlinger. Mye av politikken vi fører her i Norge, får konsekvenser langt utenfor våre landegrenser, blant annet i landene Kirkens Nødhjelp jobber i. Det nasjonale og det internasjonale henger tett sammen, og vedtak i regjering og Storting har effekt utenfor våre grenser. Derfor er stortingsvalget 13. september også et verdensvalg.

Covid-19-pandemien har satt kampen mot fattigdom tilbake. I en tid hvor det trengs mer økonomisk aktivitet i utviklingsland, peker pilene nedover. Økt fattigdom, arbeidsledighet og sult er konsekvenser av pandemien i mange utviklingsland, noe vi i Kirkens Nødhjelp ser der vi jobber.

I valgåret 2021 er det kun 9 år til de ambisiøse bærekraftsmålene skal være oppnådd, og vi er inne i det som skal være handlingens tiår. Skal bærekraftsmålene nås, må politikere i alle land samles om ambisiøse og målrettede tiltak. Nå er det behov for å ta de store grepene for å skape endring. Bistanden må styrkes, og alle verktøyene i kassa må tas i bruk. Ingen av partiene vil få flertall alene, og vi oppfordrer partiene til å vektlegge klima og utvikling i regjeringsforhandlingene. Globale utfordringer henger sammen. Vi trenger derfor en samstemt politikk – på tvers av alle stortingskomiteer og ministerposter. All norsk politikk, både lokal, regional og nasjonal, må trekke i samme retning. Vi ber alle partiene bidra til at det norske stortingsvalget 2021 også blir et verdensvalg!

METODE

Vedtak i regjering og storting har effekt utenfor våre grenser – derfor gir Kirkens Nødhjelp innspill til de politiske partiene i Norge. Kirkens Nødhjelp har sendt innspill til alle partiene som er representert på Stortinget fra og med våren 2020 og frem til landsmøtene våren 2021. Vi ønsker at politikken som føres på Stortinget og i Regjeringen, skal være med på å bedre livene til mennesker, også i andre land. Høsten 2020 ga vi ut en «løypemelding» hvor vi vurderte førsteutkastene til samtlige stortingspartiers program. Vi vurderer partiene på de ti områdene vi har gitt innspill på.

Denne gangen er det de endelige programmene som er vedtatt på landsmøtene vi vurderer. Vi gir en narrativ vurdering og deler ut jordkloder for å illustrere hvor godt vi mener politikken som kommer frem i programmene, er rustet til å møte de store utfordringene verden står overfor.

Vi bedømmer programmene etter politikken innenfor de ti områdene vi har gitt innspill til. (I tillegg vil vi denne gangen se på om noen av våre anbefalinger ble fulgt, særlig hos dem som slik vi ser det hadde flere mangler sist).

Vi ser etter både konkrete tiltak, retning og overordnede prinsipper som gjør at partiene kan sette viktig politikk ut i livet. Velgerne må få vite hva partiene mener om sentrale globale spørsmål, hva slags løsninger de ser for seg, og hva de vil gjøre. Vi har kun vurdert det som står i partienes programmer.

R NGSPOLITIKKEN?

Arbeiderpartiet

Arbeiderpartiets program leverer godt på mange områder, men mangler flere steder tydelige tiltak. Det er veldig bra at partiet har programfestet at de vil ha en internasjonal konvensjon om økonomisk åpenhet. Dette er avgjørende for å få bukt med internasjonal skatteunndragelse og -planlegging. I programmet er det flere positive klimatiltak, men det er problematisk at oljepolitikken motvirker den øvrige klimapolitikken. Ellers er det bra at Ap vil sette av én prosent til bistand, at de vil legge bærekraftsmålene til grunn i alle sine beslutninger, og at målet om sluttbrukererklæring for våpeneksport er tilbake i programteksten. For dette programmet får Ap 7 av 10 jordkloder.

Høyre

Høyre vil opprettholde Norges posisjon som en viktig bidragsyter innen den globale utviklingspolitikken. Høyre har gode tiltak for å jobbe med bærekraftsmålene, menneskerettigheter og likestilling - blant annet ønsker partiet at Norge skal ta lederskap for å avkriminalisere homofili globalt. Det er også veldig bra Høyre vil at kommuner, fylkeskommuner og andre offentlige virksomheter legger bærekraftsmålene til grunn for sitt arbeid. Programmet mangler imidlertid mye politikk på flere av de områdene som vi identifiserer som viktige for å bekjempe fattigdom. Det er uklart hvordan partiet ser for seg å opprettholde posisjonen når det foreslås å kutte i bistanden og det heller ikke presenteres andre utviklingspolitiske satsinger. Høyre får 3,5 av 10 jordkloder for sitt program.

Senterpartiet

Senterpartiet leverer et program med mye god politikk for fattigdomsbekjempelse, men også flere mangler på dette feltet. Programmet er innom de fleste viktige temaer innen utviklingspolitikk, men vi savner konkrete tiltak innen politikkområdene samstemthet, skatt, Oljefondet, klima, gjeld og våpenkontroll. Det er bra at Senterpartiet vil at oppfylld av FNs bærekraftsmål skal være en hovedmålsetning i kommende stortingsperiode, har en fyldig bistandspolitikk som er tydelig på énprosentmålet, og har mye god politikk på internasjonalt arbeid for menneskerettigheter og likestilling. Senterpartiet får 5,5 av 10 jordkloder.

Fremskrittspartiet

Det er positivt at problemstillinger rundt gjeld, skatt og menneskerettigheter nevnes i programmet til Fremskrittspartiet. Dessverre mangler viktige tiltak på både klima og utvikling. I klimakapitlet pekes det stort sett på hva som ikke skal gjøres av klimatiltak, og det tas til orde for å fortsette å utvikle olje- og gassindustrien. Programmet kan i ytterste konsekvens leses som at det sås tvil om klimaendringene er menneskeskapte eller ikke. FrP får 2 av 10 jordkloder for dette programmet.

Sosialistisk Venstreparti

SV leverer et sterkt program når det gjelder utvikling og fattigdomsbekjempelse. Flere av politikkområdene er preget av en samstemthetstankegang, blant annet når menneskerettighetene og Norges internasjonale klimaforpliktelser går igjen flere steder i programmet. Partiet har også konkrete tiltak for å få til mer samstemthet i politikken. SV har et særlig sterkt program hva gjelder forvaltningen av Oljefondet, skatt og klima. Det er tydelig at SV ønsker å føre en politikk i tråd med Parisavtalen. Programmet inneholder imidlertid lite konkret politikk på hvordan Norge skal jobbe med FNs bærekraftsmål, noe partiet blir trukket for i denne vurderingen. SV har et omfattende program på 111 sider, så her er det plass til mye politikk, og de har også viet mye av denne plassen til utvikling og klima. SV får 9 av 10 jordkloder for sitt parti-program.

Venstre

Venstre har en del god utviklingspolitikk, men mangler også flere tiltak som er viktige for fattigdomsbekjempelse. Siden Venstres program har blitt betydelig kortere, har det naturligvis blitt plass til mindre utviklingspolitikk. Det er veldig bra at målet om å bruke minst én prosent av BNI til bistand er tilbake etter å ha vært utelatt i utkastet. Venstres program er særlig bra når det gjelder Oljefondet, der man blant annet vil klimajustere investeringene i tråd med Parisavtalen. Også delen om våpenkontroll er sterk. Partiet har i utgangspunktet mye god klimapolitikk, men det svekker programmet at man ikke er tydelige på hvordan klimamålene skal nås, og at det er lite forpliktende politikk på klimafinansiering. Venstre får 7 av 10 jordkloder.

Kristelig Folkeparti

Selv om sidetallet i Kristelig Folkepartis program er betraktelig kuttet ned sammenlignet med nåværende program, er den sterke utviklingspolitikken likevel ivaretatt. Klima-, bistands- og utviklingspolitikken gjemmes heller ikke bort i siste kapittel, men er løftet helt til starten av programmet. Arbeidet for å sikre at all politikk trekker i samme retning kommer til syne ved at klima, menneskerettigheter og bærekraftsmålene legges til grunn for ulike politikkområder, samt ved å foreslå konkrete institusjonelle tiltak for mer samstemthet. I tillegg til noen mangler i politikken om Oljefondet, er det særlig klimapolitikken som gjør at KrF ikke når helt opp. Vi skulle blant annet ønske at KrF var tydelig på avskaffelse av leterefusjonsordningen, som i dag fungerer som en subsidiering av olje- og gassindustrien. KrF leverer alt i alt et solid program på utviklingspolitikk, og får 9 av 10 jordkloder.

Miljøpartiet De Grønne

Miljøpartiet De Grønne leverer et solid program hva gjelder utviklingspolitikk. Det settes en viktig ramme når det slås fast at bærekraftsmålene skal være mål for ulike politikkområder, ikke bare bistanden, og det tas til orde for en samstemt politikk. De vil føre en ambisiøs klimapolitikk, holde bistanden høy og leverer solide løsninger på viktige utviklingspolitiske områder som Oljefondet, skatt og våpen. Politikkområdene som ikke når helt opp, er gjeld og handel. MDG får 9 av 10 jordkloder.

Rødt

Det er mye god utviklingspolitikk i Rødts program, særlig på skatt, gjeld og klima. Rettferdighetsperspektivet trekkes tydelig frem i det som omhandler klima, og målene for utslippskutt er ambisiøse og etterfølges av konkrete tiltak. Det er også bra at Rødt ønsker en klimafinansiering i tråd med internasjonale forpliktelser, og at denne skal komme i tillegg til den tradisjonelle bistandsprosenten. Bærekraftsmålene og samstemthet kunne hatt mer plass i programmet, og det kunne vært flere forslag til tiltak mot problemene som skisseres. Rødt får 7 av 10 jordkloder for sitt program.

VELG Å KJEMPE FOR

For elleve år siden valgte foreldrene mine å forlate hjemlandet sitt og flytte til Norge. Samtidig ble den pakistanske bonden Zulaikar tvunget ut av hjemmet sitt på grunn av ekstremvær og flom. Det er urettferdig at noen har et valg, mens andre blir tvunget til å flytte.

TEKST Iris van Brunschot **ILLUSTRASJON** Åsne Alstad Hanto

I 2010 var det nesten 215 millioner mennesker som valgte å krysse landegrensene og bosette seg i et annet land. Jeg og familien min var en av de. Etter å ha dratt på ferie til Norge en sommer husker jeg at jeg tenkte Norge var et utrolig fint land. Dette syntes tydeligvis foreldrene mine også, for ett år senere flyttet vi. De begrunnet valget med økt plass, mer rolige omgivelser og finere natur. Men ikke alle har et valg når det kommer til å flytte.

Hvert år blir omtrent 25 millioner mennesker tvunget ut av hjemmene sine på grunn av klima- og værrelaterte katastrofer. Vanligvis så har de klimafordrevne lite skyld i katastrofen, som blir forårsaket hovedsakelig av aktører i det globale nord. Dette viser til en grunnleggende urettferdighet som Changemaker mener må løftes frem i lyset.

FLOMMEN I PAKISTAN

Samtidig som familien min var godt i gang med pakkinga til Norge, så ble Fatay og Zulaikar vekket av 2-3 meter høyt vann i huset deres i Badin, Pakistan. Den høygravide moren forteller at hun måtte forlate både hjem og levebrød da hun sammen med mannen og barna ble hentet av redningsbåtene.

"I was very pregnant at the time, and our livestock are our livelihood so we didn't want to leave them to die, so we did not know what to do."

Pakistan er sterkt utsatt for konsekvensene av klimaendringene. IPCC har koblet temperaturstigning til økt monsunregn og dermed flom og ekstremvær. I tillegg er nesten halvparten av befolkningen avhengig av

landbruk. Dette betyr at naturkatastrofer og landødeleggelser forårsaket av klimaendringer fører til økt fattigdom og sult blant befolkningen.

En av de overlevende etter flommen i 2010 siterer at «[...] vi måtte velge mellom å redde barna og oss selv, eller eiendommen og eiendelene våre, så vi valgte å redde barna. Vi forlot alt og løp for å redde livene våre.» Dette er ikke et reelt valg noen skal måtte ta. Så hvordan kan vi bremse klimaendringene og skape trygghet for menneskene som i dag må flykte på grunn av de?

DET HANDLER OM VALG

Mennesker i det globale sør blir i stor grad drevet på flukt både internt i hjemlandet og på tvers av landegrenser på grunn av valg tatt i det globale nord. Disse valgene inkluderer både politiske beslutninger fra øverste hold og enkelte forbrukeres valg innenfor dagens

Iris van Brunschot
er medlem av politisk utvalg
for klima og miljø

KLIMAFORDREVNE!

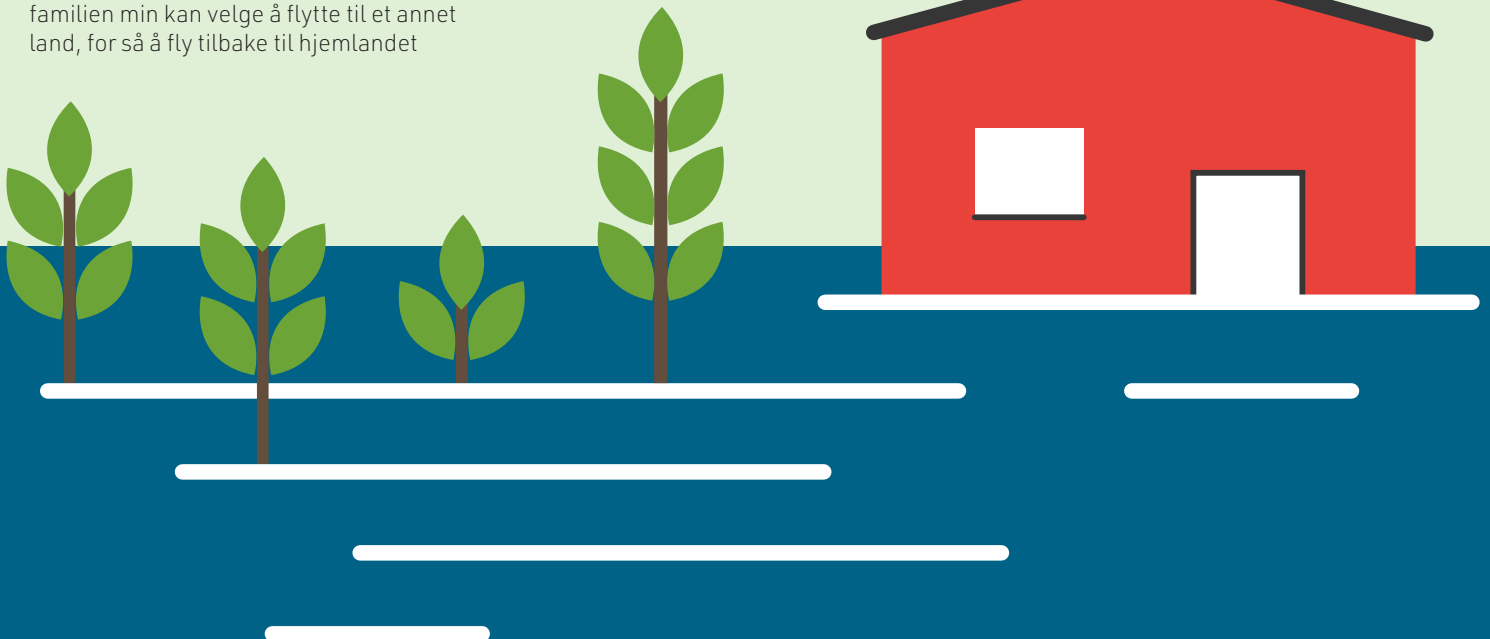
økonomiske system.

Alt fra beslutninger innenfor internasjonale og regionale avtaler, til statsbudsjettets satningsområder og hverdagsvalgene til enkeltindivider påvirker klimaendringene. Det er urettferdig at Norges CO₂ utslipp fratar innbyggerne i Pakistan, samt mange andre deler av verden, valget til et trygt bosted og godt klima. Det er urettferdig at familien min kan velge å flytte til et annet land, for så å fly tilbake til hjemlandet

støtt og stadig for å besøke familien, mens Fatay blir vekket midt på natta av vann som står opp til hoftene.

Derfor mener Changemaker at klimafordrivne må beskyttes gjennom internasjonale og regionale avtaler. I tillegg må Norge øke klimafinansieringen for å hjelpe klimafordrevne med å takle

konsekvensene av klimaendringene, samt at vi må jobbe med å redusere utslippene våre for å bremse temperaturøkning og ekstremvær. Dette er ikke et enkelt valg, men et valg som er helt nødvendig å ta for å sikre global rettferdighet.

LEDEREN

KJÆRE RETTIGHETSFORKJEMPERE!

Et par uker før valget var vi med på å arrangere en aksjon og marsj utenfor Stortinget for å fortelle politikerne at "kloden krever klimavalg". Vi overleverte en syk klode på en bære til politikere fra ulike partier, og fortalte dem hvilket ansvar de hadde for å ta vare på jorda vår som vi allerede har ødelagt for mye.

Klima ble den store saken under valgkampen og partilederdebattene, men ble det egentlig et klimavalg? Det vil vise seg i tida som kommer. Alle partiene i den nye regjeringa og den store majoriteten på Stortinget sier at de støtter forpliktelsene Norge har gjort i Parisavtalen på 55% utslippskutt innen 2030.

Men det er egentlig nå de virkelig viktige valgene begynner. Det er nå vi får se om politikerne faktisk holder ord. Vil de velge å ta vitenskapen på alvor? Vil de velge å innføre upopulære og drastiske tiltak for å kutte så mye utslipp som de har lovet oss velgere og verden forøvrig? Tør politikerne å velge solidaritet utenfor egne landegrenser?

For oss kan det være fort å tenke: men finnes det egentlig noe alternativ? I realiteten må det skje

noen harde prioriteringer og aktive valg for å nå bærekraftsmålene og klimamålene under 2030.

I tillegg koster dette helt utenkelige summer med penger. Da er det et stort problem at over 600 milliarder dollar forsvinner hvert år i ulovlig kapitalflukt, og mye mer ligger i skatteparadis. Dette er penger vi trenger for å finansiere de store prosjektene som verden sårt trenger de neste 8 årene.

Derfor har vi i Changemaker valgt å belyse dette temaet gjennom vår hovedtemakampanje. Det kan du både lese om i dette magasinet og delta i ved å bli med på aksjoner og aktiviteter i høst rundt om i landet.

Til slutt vil jeg bare si at jeg håper du tar noen gode valg for kloden, for mennesker og for rettferdighet i høst. Det du gjør, har noe å si. Det beste valget jeg noen gang tok, var å bli aktiv i Changemaker. Jeg håper du også velger det.

CC BY-NC-ND 2.0

CC BY-NC-ND 4.0

HELVETE OG PARADIS

– I ET OG SAMME NABOLAG

TEKST Tony Halsteindal FOTO UN photo

Haiti – et land sterkt preget av fattigdom, korrupsjon og gjengvold – ble nylig rammet av enda et jordskjelv. Dette har overbelastet et allerede betydelig svekket helsesystem. Et steinkast unna finner vi Caymanøyene, et britisk oversjøisk territorium og verdens mest berømte skatteparadis. De rikeste i verden gjemmer milliarder av dollar i naboøyene til et av verdens fattigste land. Hvordan er dette mulig?

Jordskjelvet som inntraff 14. august er det tredje jordskjelvet i Haiti de siste 11 årene. Det verste forekom i 2010 hvor omlag 200.000 mistet livet. Tragedien rystet hele verden. Det internasjonale samfunnet kom sammen og lovte Haiti at de aldri skulle møte en slik katastrofe så uforberedt igjen. Haiti skulle ikke bare gjenoppbygges, det skulle bli bedre. 11 år seinere var det et Haiti som er fattigere, mer korrupt og mer preget av gjengvold som atter en gang møtte en slik tragedie. Rett over horisonten har vi Caymanøyene som nyter en av de høyeste levestandardene i verden. Denne øygruppen drar nytte av lukrative industrier som turisme og finans. Mer enn 93 000 selskaper er registrert på

Caymanøyene, deriblant 300 banker. Og hvordan har disse små øyene tiltrukket seg næringen og virksomheten til så mange selskap? Vel Caymanøyene er et såkalt skatteparadis; en stat med en skattepolitikk som tilbyr utlendinger og bedrifter tilnærmet null skatteplikt og et lovverk som hindrer innsyn fra omverden. Estimert varierer men et anslag fra 2015 estimerte at omlag USD 7,6 billioner er plassert i skatteparadis rundt om i verden.

Det er ingen direkte link mellom Caymanøyenes rikdom og Haitis fattigdom, men kontrasten illustrer nøyaktig hvorfor vi ikke lenger kan tillate et globalt finanssystem som tillater skatteunndikelse av denne typen. Vi lever i en verden hvor tilgang på medisiner og nødvendig helsehjelp i mange land er en luksusvarer, samtidig sitter selskaper og individer på milliarder i skatteparadis. Tenk hvor mye mindre forskjellig vi kunne hatt i verden om vi bare innførte en lik og rettferdig skatteplikt. Riktig nok er Haitis problemer større enn hva kun penger kan løse. Iløpet av de siste 60 årene har Haiti mottatt mer enn USD 20 milliarder og allikevel har bare situasjonen blitt

verre. Grunnen for dette er komplisert, men delvis av grunnen er at Haitis politiske ledere og eliten har ikke lagt til rette for utbetaling av bistand, og i noen tilfeller personlig tjent på det. En vanlig praksis er å unngå skatt og opprettholde bankkontoer i utlandet. Nøyaktig hvilke land disse kontoene befinner seg i er uvisst, men heldigvis for de er nok Caymanøyenes 300 banker er mer enn villig til å hjelpe.

Haiti er en tragedie, men de er langt ifra alene. Verden er full av land som preges av fattigdom, vold og mangel på de mest grunnleggende av helserettigheter. Å fjerne skatteparadis hadde ikke løst alle disse problemene, men det hadde vært god start. Vi må kreve at selskaper og individer betaler skatt i de landene hvor næringen utvinnes. Om skatteparadis hadde blitt forbudt og et mer transparent skattesystemet hadde blitt implementert for 11 år siden, hadde det ikke vært like lett for korrupte politikere å "rote" bort bistanden. La oss sørge for at bistand blir brukt riktig og effektivt og at utviklingsland får skatten de fortjener. La oss fjerne skatteparadis!

Tony Halsteindal
er medlem av politisk
utvalg for global helse

PODKAST OM POLITIKK

Selv om valget 2021 er tatt er det spennende å høre hva partiene har sagt i forkant og hvordan dette følges opp nå som de har fått makt eller mistet sin posisjon i samfunnet. I tillegg er det interessant å holde seg oppdatert om hva som skjer i samfunnet. Her finner dere fem tips om podcaster som snakker om valget, men også noen som gir ut episoder ukentlig om det som opptar samfunnet.

TEKST Frida Jøraholmen Andresen

VALG 2021: 9 SAMTALER OM PARTIPROGRAMMENE

Tankesmien Civita med rådgiver Eirik Løkke har laget en kort serie der han møter 9 politikere får oppsummert lange partiprogram på 30-minutters episoder. En interessant og informativ podcast om hva som er viktig for partiene og gir et godt innblikk i hva som kan bli vektlagt i politikken fremover.

AHMED TAR VALGET PÅ ALVOR

Ahmed Mamow har tidligere ikke tatt politikk seriøst, nå lager han en humoristisk podcast der han inviterer partilederne og andre representanter for å få innsikt i politikken. Podcasten er både interessant, men Ahmed bruker egen humor og blikk som gir noen nye perspektiver på politikerne og deres partier.

TIKK OG VALGET

POPCORN OG POLITIKK

Journalisten Shaun Henrik Matheson og serieskaperen Gjermund Stenberg Erikson bak podkasten "Trump mot verden" har nå kommet med en ny podkast. Nå skal det diskuteres mer enn amerikansk politikk, blant annet andre populistiske strømninger i verden ved å trekke linjer til populære serier og filmer.

NORSKEN, SVENSKEN OG DANSKEN

Det skandinaviske samarbeidet mellom journalistene Hilde Sandvik (norsken), Åsa Linderborg (svensken) og Hassan Preisler (dansen) tar for seg politikk og samfunn i de tre landene. Dette gir både innsikt i hva som skjer i nabolandene våre, hva som faktisk skiller kultur og samfunn i de landene vi ønsker å sammenligne oss mest med, men også hvordan dansker og svensker ser på norsk politikk og samfunn.

DEBATTEN - PODKAST

Debattprogrammet med samme navn blir som kjent for de fleste direktesendt på tv tirsdager og torsdager, ikke like kjent er det at dette blir lagt ut som podkast. Perfekt til å få med seg de sendingene du kanskje ikke får sett på tv, på denne måten kan du høre på debattene på vei til skolen eller ellers i hverdagen.

Hei, Sandra Larsen heter jeg. Jeg er sentralstyremedlem i Changemaker og sitter i faddergruppa som har ansvar for våre lokalgrupper. Tidligere har jeg vært leder og medlem av Politisk utvalg for Global helse og har vært i styret i Changemaker Bergen Student. «Ved siden av» Changemaker så jobber jeg som sykepleier. Så verdensforandring er noe jeg jobber med hver dag!

REISEN I NORD

Det slo meg en gang for noen år siden at Changemaker er mer enn bare lokalgruppene vi hadde sør for Trondheim. Jeg fikk presentert et altfor trist kart en gang på en ledertrening med Changemaker: INGEN grupper nord for Trondheim! Det måtte gjøres noe med.

TEKST Sandra Larsen

Planen var lagt klar for i år skulle det skje. Aleksandra og jeg pakket kofferten og snudde nesa hjemover til Nord-Norge, eller nærmere bestemt Troms og Finnmark. Målet var å starte lokalgrupper på hjemplassene våre: Kirkenes og Tromsø. I tillegg ville vi få med oss Alta for å starte gruppe der. Planleggingen av turen gikk for så vidt knirkefritt, men når vi møtte opp i Tromsø 6. september så var det plutselig økt smittetrykk på skolene vi skulle besøke. Plutselig var det bare én av tre videregående skoler som lot oss stå 30 min på stand ved lunsjtider utenfor deres kantine. Da var det bare å snu seg om å sende plakaten vi hadde laget digitalt i håp om at noen elever kom til å se de på skjermene på skolen.

Universitet var heller ikke så enkelt å komme i kontakt med. Først fikk vi høre

at vi ikke fikk holde stand hvor vi først ønsket, men ettersom at de ikke svarte om vi kunne stå et annet sted bestemte vi oss for å møte opp for å spørre de fysisk. Dette fikk vi heldigvis til.

Etter noen timer på stand tirsdag 7. september på UiT i Tromsø var det bare å sette seg i bilen og kjøre mot Alta. Dagen etter, onsdag 8. september skulle vi nemlig være tilstede på både VGS og UiT Campus Alta for å trekke potensielt engasjerte mennesker til infomøte senere samme kveld. På møte kom det ca. 20 ungdommer og det ble pizza og prat om Changemaker som organisasjon og om temaene vi jobber med. Lokalgruppe ble opprettet i Alta samme kvelden og vi kunne herved kalle dette møte for en suksess!

Dagen etter kjørte jeg tilbake til

Kirkenes mens Aleksandra reiste hjem til Tromsø for å holde infomøte der 8. september. Uheldigvis har nok det økte smittetrykket som Tromsø var under nok gjort at vi ikke har nådd frem til nok engasjerte mennesker og det ble ikke i løpet av turen opprettet en gruppe i Tromsø. I Kirkenes gikk det kvelden etterpå, 9. september, bedre og en lokalgruppe ble opprettet 10. september, med en kombinasjon av VGS-elever fra studiespesialisering og første år International Baccalaureate.

Å gå fra ingen til to lokalgrupper i Troms og Finnmark i løpet av mindre enn én uke ga håp om lokalt engasjement også der. Og mitt ønske om å gi ungdommer muligheter, som jeg selv ikke hadde, til å engasjere seg ble dermed oppfylt.

Her finner du alle aktive lokalgrupper
i Changemaker. Hvis du starter en
gruppe eller forandrer adresse,
send en e-post til post@changemaker.no

OPPSKRIFT GRESSKARSUPPE

Høsten har kommet og for hver dag blir det litt kaldere og litt mørkere. Vi nærmer oss også Halloween og mange kjøper kanskje gresskar for å dekorere og skape stemningsfulle lykter. Da er det viktig og ta et valg om å ikke kaste det som blir igjen, det kan nemlig bli en nydelig høstsuppe! I tillegg er denne også vegansk. To gode gjerninger i et måltid, blir det bedre?

TEKST OG FOTO <https://bonyborg.com/2018/10/31/gresskarsuppe/>

INGREDIENSER:

- 700 g gresskar, del i båter (ta vare på frøene)
- 3 gulrøtter, i 2 cm tykke skiver
- 1 gul løk, finhakket
- 2 stilker stangselleri, finhakket
- 2 fedd hvitløk, finhakket
- 1 rød chili, finhakket
- 1 ss revet ingefær
- 1 ts karri
- 9 dl grønnsakskraft
- 2 dl kokosmelk
- gresskarkjerner
- koriander
- olivenolje
- salt & pepper

INGREDIENSER:

Sett ovnen på 180 grader. Ha gresskar, gulrøtter, to spiseskjeer olivenolje, karri, en klype salt og en klype pepper på et stekebrett eller i en ildfast form. Bland godt sammen slik at alle gresskarbåtene og gulrotskivene blir dekket av olje og krydder. Sett brettet i ovnen og bak grønnsakene i ca en time. Rens frøene fra gresskaret slik at de blir helt frie for kjøtt, skyll frøene i kaldt vann. Spre de utover en ildfast form eller lignende. Vend frøene inn i litt olje og gi de et dryss med salt. Sett de inn i ovnen når det er ca 15 minutter igjen av steketiden på gresskarene, rør litt rundt underveis. Ha olivenolje i en gryte sammen med løk, hvitløk, chili, ingefær og stangselleri. La dette surre i noen minutter til løken blir blank og myk. Skrap kjøttet fra skallet på gresskarbitene med en skje. Ha gresskaret og gulrøttene i gryten. Tilsett grønnsakskraften og gi dette et oppkok. Tilsett kokosmelk og kjør suppen glatt med en stavmikser eller en blender. Smak til med salt og pepper. Ha suppen over i boller, ha noen dråper med kokosmelk over suppen, dryss over litt ristede gresskarkjerner og litt koriander. Serveres gjerne med litt godt brød til.

OPPSLAGSTAVLA

MIN SIDE

Changemaker har det som heter min side (<https://changemaker.no/min-side>) hvor du selv kan gå inn å gjøre endringer på kontaktinformasjon og se hvilke arrangementer som skal holdes, og om du har betalt kontingent.

MØT CHANGEMAKERS NYANSATTE

Mie
Rådgiver for lokal politikk og aktivitet

Mie skal jobbe med global politikk lokalt. Hun skal koordinere lokal politisk påvirkningsarbeid, bistå lokalgrupper og lokale aktiviteter. Mie skal også samarbeide med Kirkens Nødhjelp inn mot Fasteaksjonen.

Du kan kontakte Mie på:
mie@changemaker.no

Simen
Politisk kommunikasjonsrådgiver

Simen har ansvaret for å koordinere vår årlige hovedtemakampanje og bistå og skolere organisasjonen i politisk kommunikasjons- og påvirkningsarbeid.

Du kan kontakte Simen på:
simen@changemaker.no

My-Anine
Koordinator for Verdens Beste Nyheter

My har blant annet ansvaret for koordinering av kampanjen til Verdens Beste Nyheter, oppdatere ulike kanaler og stå for søknader, rapportering og budsjettoppfølging for VBN.

Du kan kontakte My på:
my-anine@changemaker.no

Returadresse:
Changemaker
Kirkens Nødhjelp
Pb. 7100
St. Olavs Plass
0130 Oslo

HURRA!

Den nye regjeringa ønsker å ta en ledende rolle
i det internasjonale arbeidet for å bekjempe
ulovlig kapitalflyt og skatteunndragelse